

Energietransitie in gebouwde omgeving kan gezonder

Een van de afspraken in het Klimaatakkoord is dat bestaande woningen en andere gebouwen geschikt worden gemaakt voor het gebruik van duurzame energiebronnen. De aanpassingen die nodig zijn voor deze energietransitie kunnen onbedoeld een nadelige invloed hebben op de gezondheid, bijvoorbeeld doordat ze geluidshinder veroorzaken of bij verkeerd gebruik de luchtkwaliteit binnenshuis juist verslechteren. De Gezondheidsraad ziet mogelijkheden om de ongunstige effecten te beperken door gezondheid vanaf het begin mee te nemen in de plannen.

In het Klimaatakkoord heeft de Nederlandse overheid vastgelegd welke maatregelen nodig zijn om over te stappen van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen. De plannen hebben onder meer betrekking op mobiliteit, de industrie en de gebouwde omgeving. Ongeveer 7 miljoen bestaande woningen en 1 miljoen andere gebouwen moeten zo worden aangepast dat ze met duurzame warmte kunnen worden verwarmd en gebruik kunnen maken van duurzaam opgewekte elektriciteit.

Voorbeelden van aanpassingen zijn het aanbrengen van isolatie en mechanische ventilatiesystemen en het vervangen van cv-ketels door warmtepompen of een aansluiting op een warmtenet. Deze aanpassingen kunnen het binnenklimaat gezonder maken en de kans op koolmonoxidevergiftiging verkleinen. Maar wanneer een mechanisch ventilatiesysteem niet goed is geïnstalleerd of niet goed wordt gebruikt, kan het juist leiden tot een slechtere luchtkwaliteit binnenshuis en zo tot aandoeningen aan luchtwegen en longen. En warmtepompen kunnen bij onjuiste installatie of gebrekkig onderhoud lawaai veroorzaken, wat tot slaapproblemen en stress kan leiden. Deze onbedoelde ongunstige effecten zouden het draagvlak voor de energietransitie kunnen ondermijnen, terwijl de overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen juist veel gezondheidswinst oplevert door schonere lucht en stiller wegverkeer.

De Gezondheidsraad adviseert om gezondheid en welbevinden vanaf het begin mee te nemen in de plannen van energieregio's en gemeenten en om te investeren in goede voorlichting over de gezonde manier van isoleren en ventileren. Ook adviseert de raad betrokken partijen om kennis over het gezond maken en houden van woningen voortdurend met elkaar te delen.

De publicatie Gezonde energietransitie in de gebouwde omgeving (nr.2020/13) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Gerard van Roon, tel. 06 117 97 052, e-mail: communicatie@gr.nl.